

Projekce naplněnosti kapacit předškolního vzdělávání v období do roku 2035 do úrovně ORP

54. konference ČDS, České Budějovice, 29. května 2025

SCHÉMA ORGANIZOVANÉ PÉČE O DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU V ČESKÉ REPUBLICE

0

1

2

3

4

5

Začátek školní docházky

PÉČE O DĚTI V REŽIMU OBEČNÝCH PRÁVNÍCH
PŘEDPISŮ (MATEŘSKÁ, RODINNÁ CENTRA)

→ *Legislativně ukotveno obecně právními předpisy*
→ *Statistická evidence z podstaty věci zřejmě není možná*

ŽIVNOSTI PÉČE O DĚTI (MŠ A PODOBNÁ
ZAŘÍZENÍ MIMO ŠKOLSKÝ ZÁKON, CHŮVY)

→ *Legislativně ukotveno zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání*
→ *Statistická evidence počtů živností dle oborů v gesci MPO*

DĚTSKÉ
SKUPINY *

→ *Legislativně péče ukotvena zákonem č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině*
→ *Statistická evidence v gesci MPSV*
→ *Od roku 2021 integrovány mikrojesle, které v letech 2016-2020 byly podporovány systémovým projektem MPSV*

MATEŘSKÉ
ŠKOLY

→ *Legislativně ukotveno zákonem č. 561/2004 Sb. školským zákonem (ŠZ)*
→ *Statistická evidence v gesci MŠMT*

PŘÍPRAVNÁ
TŘÍDA/STUPEŇ

→ *Legislativně ukotveno ŠZ*
→ *Statistická evidence v gesci MŠMT*

* V červenci 2020 vláda schválila novelu na rozšíření jeslí, které měly nahradit dětské skupiny. V roce 2021 prošel zákon úpravou, která rozhodla o zachování dětských skupin, které mohou navštěvovat děti od půl roku věku, až do zahájení povinné školní docházky.

PROPOJENÍ DAT DĚTSKÝCH SKUPIN A MŠ

V současné době extrémně problematické z mnoha důvodů:

- Teprve se navazuje spolupráce mezi ministerstvy ohledně získání relevantních statistických dat
- Neukotvenost financování a evidence dětských skupin (DS fungují ve dvou na sobě nezávisle fungujících systémech – státní příspěvek, OPZ+)
- V současné době neexistuje podrobná evidence dětí v DS, natož pak možnost odhalovat duplicity mezi jednotlivými dětskými skupinami – odhad 25 tis. dětí??
- Na MŠMT zatím v přípravě registr dětí v MŠ, data pouze z výkonových ukazatelů, zde také není možné případné odhalení duplicit

V současné době lze modelovat pouze využití kapacit MŠ vzhledem k projektovanému populačnímu vývoji

ODVOZENÉ PROJEKCE VE ŠKOLSTVÍ

Vzhledem k zásadním demografickým změnám se jako klíčové jeví aktuálnost daných projekcí - aktualizace na základě aktuálních dat:

Věkové složení obyvatelstva ČR – skutečný počet obyvatel k prahu projekce za jednotlivá ORP

Demografická příručka – počty živě narozených dětí podle věku matky, specifické míry plodnosti na úrovni ČR

Výkonová data regionálního školství, Výkaz o mateřské škole – počet dětí celkem v běžných a speciálních třídách podle evidence MŠMT

Rejstřík škol a školských zařízení – maximálně povolená kapacita pro daný druh školy

Projekce - metodika

Předpoklady demografické projekce do úrovně ORP:

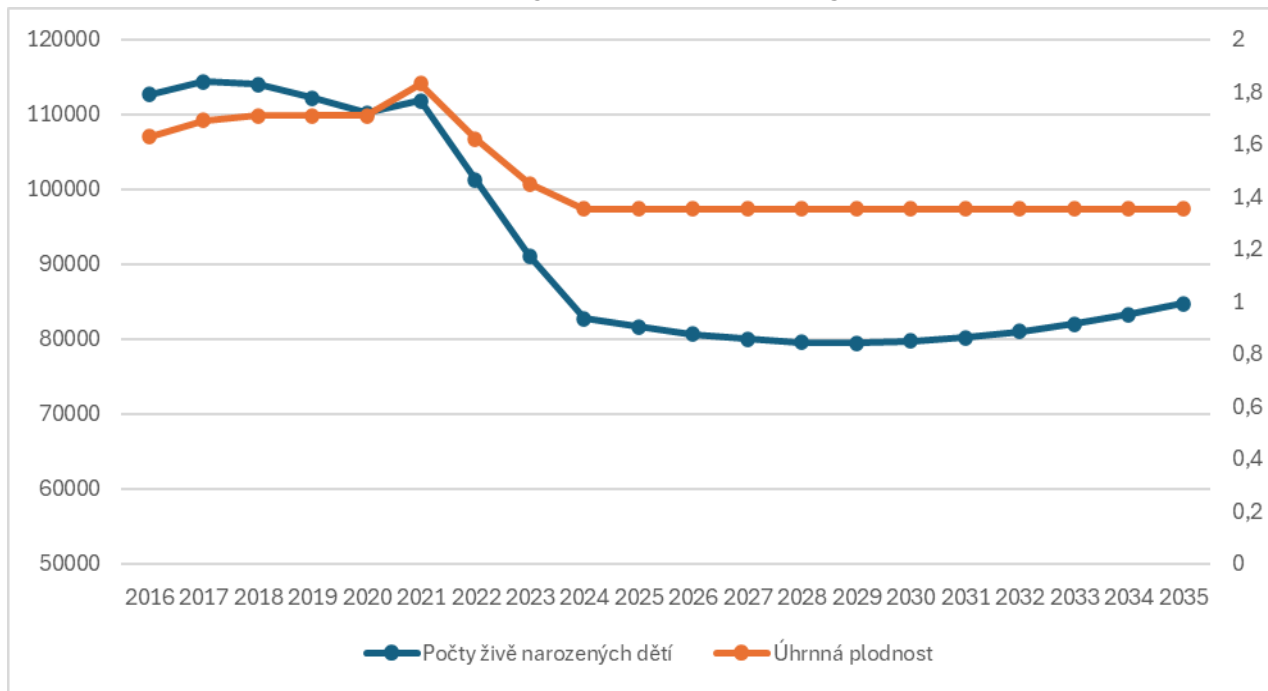
- projekce počtu žen ve věku 15-49 let se zohledněním migrační atraktivity jednotlivých ORP do roku 2035, naopak se zanedbáním úmrtnosti
- definování specifických měř plodnosti pouze na úrovni ČR a následně přepočet na celkový počet živě narozených v jednotlivých letech do úrovně ORP
- přepočty jednotlivých věků v projekčních letech k datu 30. září
- projekce počtu dětí ve věku předškolního vzdělávání na základě posunu již narozených dětí, nebo dle projekce počtu narozených dětí pro projektované roky

Projekce - metodika

Základní parametry odvozené projekce do úrovně ORP :

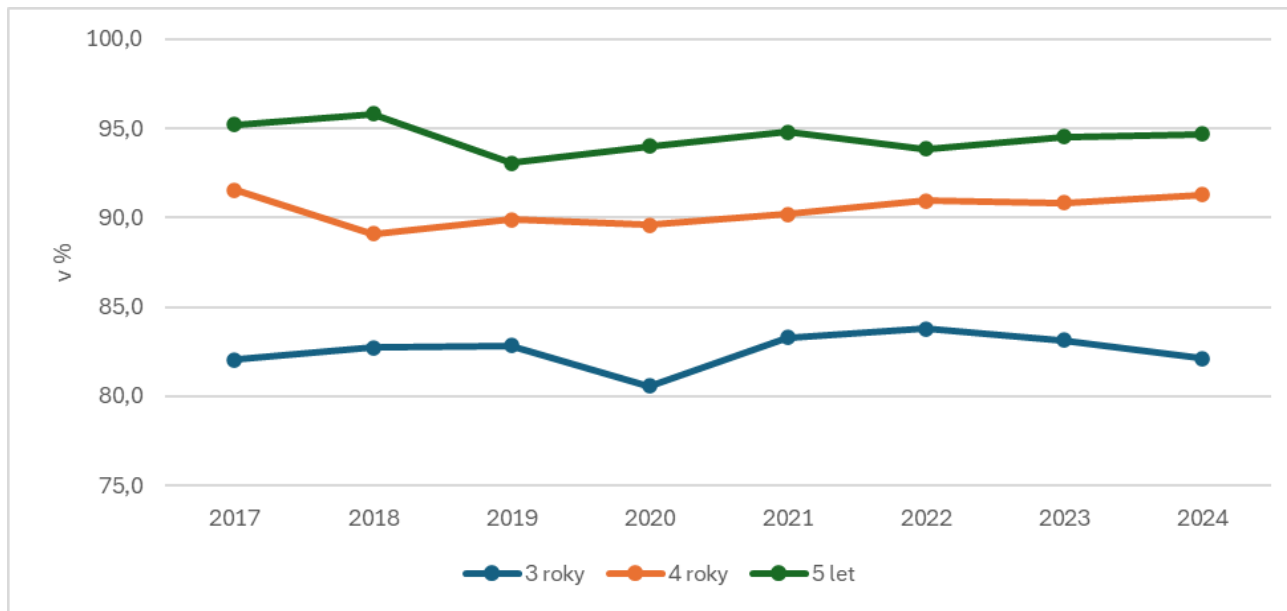
- projekce podílu dětí z populačního ročníku, které navštěvují mateřskou školu je na úrovni ORP stanovena průměrem za roky 2022,2023,2024, dané podíly jsou poté projektované i pro následující roky
- stanovení kapacit škol na základě ukazatele Maximální povolená kapacita pro daný druh školy z Rejstříku škol a školských zařízení
- výpočet relativních ukazatelů počtu dětí v mateřských školách ke stanovené kapacitě mateřských škol

Základní ukazatele plodnosti v ČR za roky 2016-2035, od roku 2024 projektované stavy

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Podíl dětí vzdělávajících se v mateřských školách v Česku (2017-2024)

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

ORP s nejnižšími hodnotami ukazatele „Počet dětí v mateřských školách k maximálně povolené kapacitě (v %)“

2024				2035			
Kód ORP	Název ORP	Název okresu	v %	Kód ORP	Název ORP	Název okresu	v %
4104	Kraslice	Sokolov	61%	4104	Kraslice	Sokolov	39%
7103	Konice	Prostějov	65%	7103	Konice	Prostějov	40%
7102	Jeseník	Jeseník	68%	6215	Slavkov u Brna	Vyškov	40%
7104	Lipník nad Bečvou	Přerov	71%	7201	Bystřice pod Hostýnem	Kroměříž	42%
5215	Vrchlabí	Trutnov	72%	6221	Židlochovice	Brno-venkov	43%
7109	Přerov	Přerov	72%	3113	Trhové Sviny	České Budějovice	43%
5106	Nový Bor	Česká Lípa	73%	6214	Rosice	Brno-venkov	44%
6101	Bystřice nad Pernštejnem	Žďár nad Sázavou	73%	6101	Bystřice nad Pernštejnem	Žďár nad Sázavou	44%
5201	Broumov	Náchod	74%	7102	Jeseník	Jeseník	44%
8120	Rýmařov	Bruntál	74%	7109	Přerov	Přerov	45%
5305	Králíky	Ústí nad Orlicí	74%	7104	Lipník nad Bečvou	Přerov	45%
3103	Český Krumlov	Český Krumlov	74%	8121	Třinec	Frýdek-Místek	45%
8114	Krnov	Bruntál	75%	7113	Zábřeh	Šumperk	46%
7111	Šumperk	Šumperk	75%	6216	Šlapanice	Brno-venkov	46%
3104	Dačice	Jindřichův Hradec	76%	5106	Nový Bor	Česká Lípa	46%

ORP s nejvyššími hodnotami ukazatele „Počet dětí v mateřských školách k maximálně povolené kapacitě (v %)“

2024				2035			
Kód ORP	Název ORP	Název okresu	v %	Kód ORP	Název ORP	Název okresu	v %
5212	Nový Bydžov	Hradec Králové	96%	3209	Plzeň	Plzeň-město	89%
2107	Dobříš	Příbram	96%	4102	Cheb	Cheb	89%
2108	Hořovice	Beroun	95%	1100	Praha	Praha	78%
2126	Votice	Benešov	95%	2115	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	77%
5109	Turnov	Semily	94%	3117	Vodňany	Strakonice	77%
2116	Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	94%	3213	Stříbro	Tachov	75%
2125	Vlašim	Benešov	92%	3204	Horšovský Týn	Domažlice	73%
2106	Český Brod	Kolín	92%	6203	Brno	Brno-město	72%
2102	Beroun	Beroun	92%	4101	Aš	Cheb	69%
7211	Vizovice	Zlín	92%	3205	Klatovy	Klatovy	68%
3210	Přeštice	Plzeň-jih	92%	2113	Lysá nad Labem	Nymburk	68%
2117	Neratovice	Mělník	92%	6110	Pelhřimov	Pelhřimov	68%
5210	Nová Paka	Jičín	91%	3212	Stod	Plzeň-jih	67%
8102	Bohumín	Karviná	91%	3215	Tachov	Tachov	67%
6208	Ivančice	Brno-venkov	91%	5311	Přelouč	Pardubice	67%

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

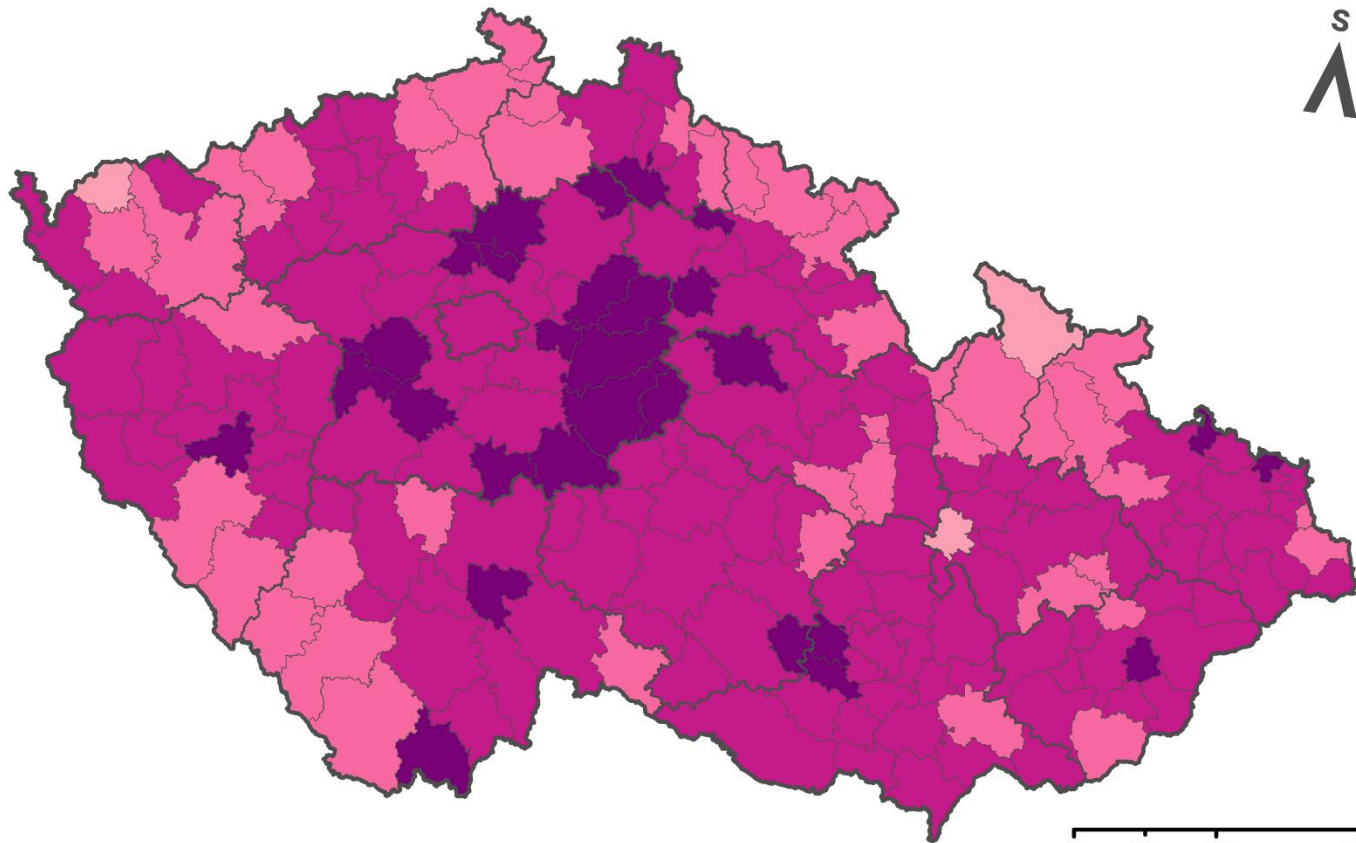
Počet dětí v MŠ k maximálně povolené kapacitě

v ORP k 30. 9. 2024

uvedeno v %

Hranice
administrativních jednotek

0 25 50 100 km

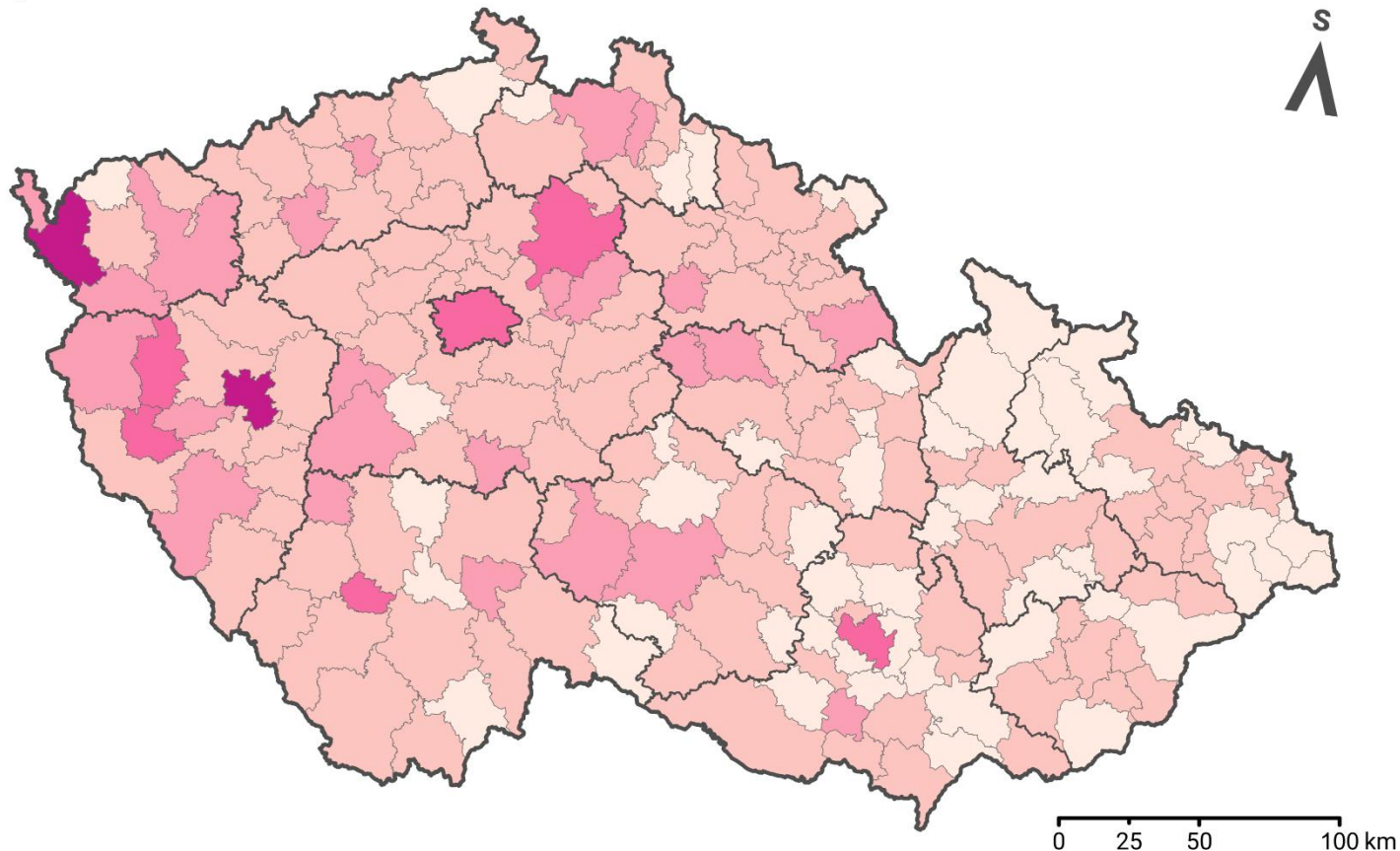
Počet dětí v MŠ k maximálně povolené kapacitě

v ORP na základě projekce stavu k 30. 9. 2035

uvedeno v %

Hranice
administrativních jednotek

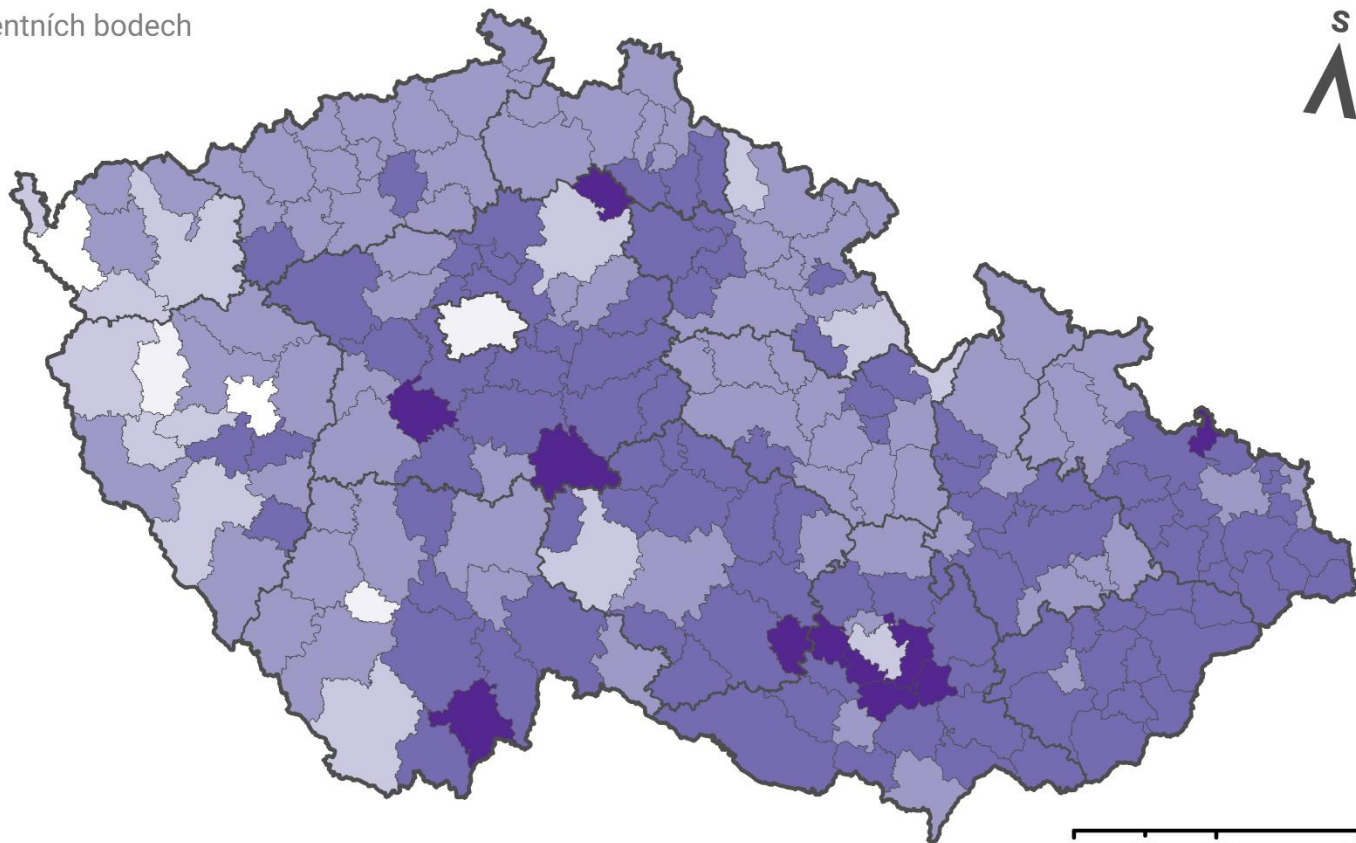

Změna počtu dětí v MŠ k maximálně povolené kapacitě v ORP mezi rokem 2024 a 2035

uvedeno jako rozdíl v procentních bodech

Hranice
administrativních jednotek

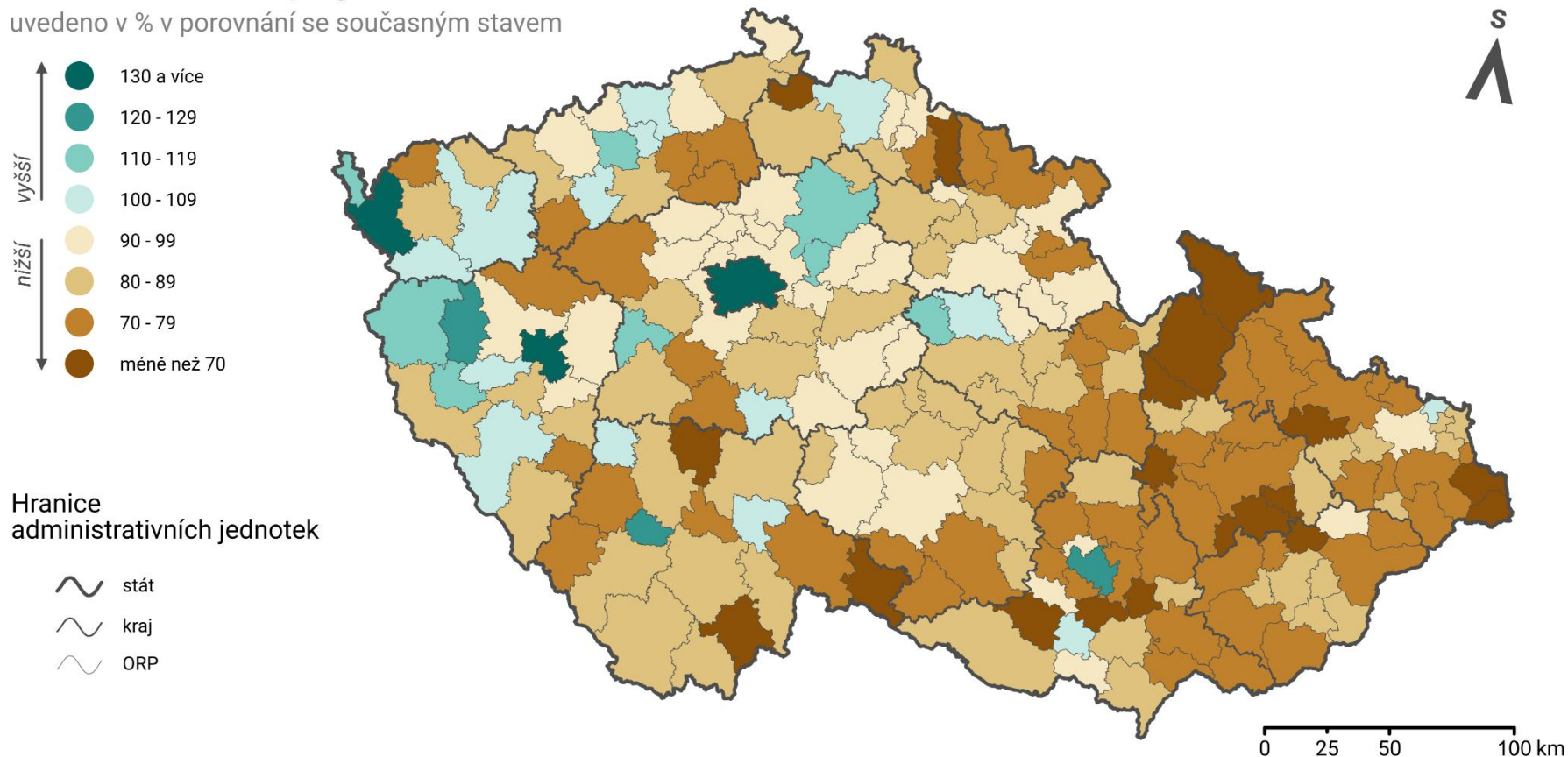

0 25 50 100 km

Počet osob ve věku 2-6 let k maximální povolené kapacitě MŠ

v ORP na základě projekce stavu k 30.9.2035

uvedeno v % v porovnání se současným stavem

Specifické problémy projekce

Příhraniční oblasti s Německem (nejvýrazněji v oblasti Tachova) – v současné době silná migrace cizinců především Ukrajinců

https://www.novinky.cz/clanek/domaci-preplnene-ordinace-misto-domu-ubytovny-tachovsko-celi-nebyvalemu-naporu-cizincu-40514165#dop_ab_variant=0&dop_id=40514165&dop_req_id=3tr4JRP1Lc7-202503221747&dop_source_zone_name=novinky.web.nexttoart

Krátké shrnutí

- dlouhodobě neexistence systémového řešení péče o děti do 3 let – není v dohledu koncepce, řešení
- velmi nevyrovnané kapacity MŠ i s ohledem na pokračující migraci mladých lidí do městských regionů
- nárůst volných kapacit v MŠ - teoretická možnost řešení propojení na péči o děti do 3 let